

UZASADNIENIE

Decyzją z 26.01.2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku T. K. z dnia 4 stycznia 2023 roku przeliczył mu emeryturę od 1 stycznia 2023 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

W uzasadnieniu wskazano, że emeryturę zwiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie po dniu ponownego ustalenia wysokości emerytury do końca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem ich waloryzacji, przez średnie dalsze trwanie życia ustalone dla ubezpieczonego w dniu złożenia tego wniosku.

Po zaksięgowaniu składki za miesiąc 10/2021 świadczenie od 11/2021 uległo podwyższeniu do kwoty 7342,82 zł, a od 03/2022 r. do kwoty 7856,82 zł.

- przyrost składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 19392,76 zł
- średnie dalsze trwanie życia na dzień wniosku o przeliczenie wynosi 186,90 m-cy
- wyliczona kwota emerytury wynosi 7960,58 zł

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26c ustawy emerytalnej:

$$7856,82 + (19392,76 / 186,90) = 7960,58 \text{ zł}$$

Od 01-03-2023 obliczona emerytura brutto wynosi 7960,58 zł

ZUS nadmienił, że zgodnie z art. 108 ust. 2 ustawy emerytalnej, emerytury obliczone według zasad określonych w art. 26 powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w art. 24 i 24a zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury.

W związku z powyższym Zakład odmówił ubezpieczonemu ponownego ustalenia wysokości emerytury poprzez doliczenie składkowych.

(decyzja – k. 18-19 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniósł T. K. wnosząc o jej zmianę i przeliczenie emerytury zgodnie z wnioskiem z dnia 4 stycznia 2023 roku, podnosząc że w jego ocenie jest ona wewnętrznie sprzeczna.

Ubezpieczony stał na stanowisku, że jako emeryt wykonujący w dalszym ciągu pracę zarobkową ma prawo do przeliczenia raz w roku emerytury.

(odwołanie – k. 3-3 verte)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w zaskarżonej decyzji wskazując jednocześnie, że wniosek ubezpieczonego z 4.01.2023 r. dotyczył nie wyłącznie, ponownego obliczenia świadczenia z uwzględnieniem składek zapisanych na koncie ubezpieczonego po przyznaniu świadczenia, ale również doliczenia okresów składkowych, zatem należało odmówić ponownego ustalenia wysokości emerytury poprzez doliczenie okresów składkowych, z przywołaniem brzmienia art.108 ustawy emerytalnej.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4-5)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

T. K. urodził się (...).

(okoliczność bezsporna)

Decyzją z 3.11.2021 r., ZUS po rozpatrzeniu wniosku z 11.10.2021 r. przyznał wnioskodawcy na podstawie art. 24 i art. 26c ustawy emerytalnej emeryturę docelową od 7.10.2021 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem ich zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji.

Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dal: życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 564405,50 zł
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 668325,18 zł
- kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji, wynosi 265453,15 zł
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 204,30 m-cy
- wyliczona kwota emerytury wynosi 7333,25 zł

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26c ustawy emerytalnej:

$(564405,50 + 668325,18 + 265453,15) / 204,30 = 7333,25 \text{ zł.}$

Od 1.12.2021 r. obliczona emerytura brutto wynosi 7333,25 zł.

W pouczeniu wskazanej decyzji ZUS poinformował wnioskodawcę, że w celu doliczenia składek należnych od wynagrodzenia za okres od 1.10.2021 r. do 27.10.2021 r. należy złożyć stosowny wniosek i zmiana wysokości świadczenia nastąpi od miesiąca złożenia wniosku, po zewidencjonowaniu składek na koncie ubezpieczonego za ten okres.

(decyzja – k. 7-9 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Decyzją z 9.12.2021 r. ZUS po rozpatrzeniu wniosku z 30.11.2021 r. przeliczył wnioskodawcy emeryturę od 1.11.2021 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Emeryturę ustaloną w kwocie 7333,25 zł zwiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie po dniu ponownego ustalenia wysokości emerytury do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ich waloryzacji, przez średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku ubezpieczonego w dniu złożenia tego wniosku, tj. w dniu 30-11-2021 r

- kwota emerytury przed przeliczeniem wynosi 1798,55 zł
- przyrost składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 1219,73 zł
- średnie dalsze trwanie życia na dzień wniosku o przeliczenie wynosi 203,60 m-cy
- wyliczona kwota emerytury wynosi 7339,24 zł

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej:

$1798,55 + (1219,73 / 203,60) = 7339,24 \text{ zł.}$

Od 01-02-2022 obliczona emerytura brutto wynosi 7339,24 zł (108 ustawy emerytalnej)

(decyzja – k. 13-14 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 4 stycznia 2023 roku wnioskodawca złożył do ZUS wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno – rentowego wnosząc o doliczenie okresów składkowych.

(wniosek – k. 16-17 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 26 stycznia 2023 roku ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

(decyzja – k. 18-19 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art.26 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 504 t.j.) emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art.183.

Stosownie, natomiast, do treści art. 25 ust 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Wykonywanie zatrudnienia przez osobę uprawnioną do emerytury obliczonej w całości lub w części na nowych zasadach przynosi jej nie tylko dodatkowy dochód, ale uprawnia również do ubiegania się o przeliczenie przyznanego świadczenia. Taką możliwość przewiduje art. 108 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 108 ust. 1- 5 powoływanej ustawy, jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę określoną w art. 24 lub 24a, emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ulega ponownemu ustaleniu w sposób określony w ust. 2.

2. Emerytury, obliczone według zasad, określonych w art. 26, powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w art. 24 i 24a, i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ust. 4 i 5.

2a. Złożenie przez członka otwartego funduszu emerytalnego wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury, o której mowa w art. 24 lub art. 24a, oznacza jednocześnie złożenie wniosku o ponowne ustalenie wysokości okresowej emerytury kapitałowej w trybie art. 25 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych.

3. Ponowne ustalenie wysokości emerytury następuje na wniosek zgłoszony nie wcześniej niż po upływie roku kalendarzowego lub po ustaniu ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

4. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek zaewidencjonowanych od miesiąca, od którego została podjęta wypłata emerytury po raz pierwszy, do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do kolejnych wniosków o ustalenie emerytury w nowej wysokości.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca w dniu 4 stycznia 2023 roku złożył do ZUS wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno – rentowego wnosząc o doliczenie okresów składkowych.

Od 1 stycznia 2009 r. ZUS przyznaje tzw. nową emeryturę. Świadczenie to ustalane jest przez podzielenie podstawy jego obliczenia przez tzw. średnie dalsze trwania życia dla wieku, w którym wnioskodawca przechodzi na emeryturę. Podstawą obliczenia nowej emerytury jest suma zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem ich waloryzacji zewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS.

Nowa emerytura przysługuje przede wszystkim osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 r. ZUS oblicza emeryturę na nowych zasadach również dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., które kontynuowały ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego oraz wystąpiły z wnioskiem o emeryturę po 31 grudnia 2008 r., a wysokość ustalonego w ten sposób świadczenia jest wyższa od emerytury obliczonej na dotychczasowych zasadach.

Ponowne ustalenie nowej emerytury polega na doliczeniu odpowiednio wyliczonej kwoty do dotychczasowej wysokości świadczenia. W tym celu ZUS ustala najpierw kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne, zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego od miesiąca, od którego została podjęta wypłata emerytury, do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne jej ustalenie. Następnie kwotę tych składek (odpowiednio zwaloryzowanych) dzieli przez średnie dalsze trwanie życia, ustalone dla wieku emeryta, obowiązujące w dniu złożenia wniosku o przeliczenie emerytury. Ustalona w ten sposób kwota podlega doliczeniu do wysokości wypłacanego dotychczas świadczenia.

Art. 108 ust. 1 ustawy emerytalnej, FUS zawiera zatem zasadę ponownego ustalania świadczenia w przypadku podlegania przez emeryta urodzonego po dniu 31 grudnia 1948 r. ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli przeszedł on na emeryturę określoną w art. 24 u.e.r. FUS (czyli w przypadku przejścia na emeryturę po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn) lub 24a u.e.r. FUS (czyli w przypadku przejścia na emeryturę po rencie z tytułu niezdolności do pracy). Wysokość otrzymywanego przez emeryta świadczenia ulega ponownemu ustaleniu. Świadczenie obliczane według zasad określonych w art. 26 ustawy emerytalnej FUS jest powiększane o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury i zwaloryzowanych przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia, ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury.

W tym miejscu należy jedynie przypomnieć, iż podstawą obliczenia emerytury jest kwota zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego.

Z powyższych przepisów wynika jednoznacznie, że emerytura dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (w tym dal wnioskodawcy) jest wypłacana w systemie zdefiniowanej składki oraz kapitału początkowego.

Przy obliczaniu emerytury w systemie zdefiniowanej składki staż jest elementem kształtującym wyłącznie wysokość kapitału początkowego, a ten oblicza się na dzień 31 grudnia 1998 r., natomiast dalszy staż pracy czy dalsze okresy innego ubezpieczenia nie wpływają ani na nabycie, ani na wysokość świadczenia. /III AUa 612/19 - wyrok SA Łódź z dnia 21-01-2020/ Przepis art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wprowadzona została nowa konstrukcja emerytury dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. Ustawodawca odstąpił od warunku posiadania odpowiednio długiego okresu ubezpieczenia na rzecz przesłanki osiągnięcia wieku emerytalnego. Podstawę obliczenia wysokości emerytury stanowią składki odprowadzane na ubezpieczenie emerytalne (do dnia 31 grudnia 1998 r. obliczone w formie kapitału początkowego), a nabycie prawa do emerytury dla tej grupy ubezpieczonych uzależnione zostało od dożycia odpowiedniego wieku. Wysokość tej emerytury jest ustalana na podstawie regulacji zawartej w art. 26 ww. ustawy. /III AUa 613/18 - wyrok SA Łódź z dnia 24-07-2019/

Kwotę emerytury, w systemie zdefiniowanej składki, ustala się tylko raz. Tak ustalona emerytura, może być już tylko powiększona w przypadku dalszego opłacania składek w sposób podany w art. 108 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1270).

Przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie zawierają zatem uregulowań, które jakkolwiek przy obliczeniu świadczeń pozwalałyby na uwzględnienie zgodnie zapatrywaniem wnioskodawcy okresów ubezpieczenia przypadających po dniu 31 grudnia 1998 r. Po tym okresie, podstawę obliczenia wysokości emerytury stanowią składki odprowadzane na ubezpieczenie emerytalne.

Zaskarżona decyzja odpowiada zatem prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne.

/Jacek Chrostek/